

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre 25 K Félévre 150 K
 Három évre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉM POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felolvas főszerkesztő: Dr. Komlasy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A korona értéke

A pénz értékét általában a világ hivatalos semleges pénzügyi piacán, Zürichben állapítják meg, ahol a magyar koronát legutóbb egy és háromnegyed szantimmal jegyezték. Idehaza nagy megütközéssel és szorongó aggodalommal néznek ma egymásra az emberek s mindegyikük ajkán ott lebeg a kérdések legkínosabbika: mi lesz ebből? Mi lesz, ha ma holnap semmit sem adnak odakinn a pénzünkért és a magyar iparos és kereskedő a nemsokára hivatalosan meginduló szabadkereskedelemben képtelen lesz a külföldön bármit is vásárolni?

Kétségtelenül nagyhorderejű és a féltelmettségig fogas kérdés ez, de mindenesetre sokat veszít jelentőségéből, ha meggondoljuk, hogy az osztrák korona 65 ponttal, a német márka pedig 35 ponttal esett ugyanakkor Zürichben, mikor a magyar csak huszonhárommal. Sokat veszít jelentőségéből, mert kétségtelenné válik belőle, hogy az értékesítkedés nem egyedül bennünket, hanem általában a központi hatalmakat, azaz a veszteseket összesen érinti. A német márka, mely a háboru előtt állandóan névértéken felül ugyszólván a világ legbiztosabb és legerősebb vásárlóeszköze volt, aránylag sokkal kevesebbet ér ma, mint a pari alatt és fölött alig valamivel libegő korona. S ha még hozzávesszük azt is, hogy a nagy német birodalomnak a háboru előtti 5 milliárd államadóságával szemben ma 245 milliárd áll s állami költségvetése is 85 milliárdnyi deficitet mutat, — tisztában lehetünk azzal, hogy a zürichi értékesítkedést a politika diktálja ugyan, de az körülbelül meg is felel a tényleges német állapotoknak. A baj csak ott van, hogy eddig mi magyarok specialiter semmit sem tettünk a korona áresésének megakadályozására. Pedig kétségen fölül áll az, hogy ha koránnyunk a magyar föld hozamképességének latbavetésével, a magyar erő realitásának kimutatásával lépéseket tenne Zürichben, feltétlenül messze emelkedhetnénk Ausztria fölé, mely már összes ingó és ingatlan vagyonát eladta, vagy elzalogosította, sőt még közüzemeit, állami adó- és illetékjövődalmát is lekötötte, csak hogy ideig-óráig tengetni tudja életét. És koronája az ügyes mozognitadás és élelmesség folytán mégis állandóan a miénk fölött áll, annak dacára is, hogy a bécsi tőzsde mindig többre becsülte a magyart az osztrák koronánál. Komoly kormányakcióra van tehát szükség, hogy a zürichi szegényteljes áresés megszűnjék, vagy legalább is megállítsassék ugyanakkor, amikor Magyarország kézzel foghatólag bebizonyította, hogy nem szorul senkire és képes eltartani önmagát.

Vagy pedig arra van szükség, hogy a

társadalom belássa, miszerint annyi kötelességgel tartozik önmagával szemben, hogy nem vásárol külföldi luxus és piperecikket, hanem megelégszik azzal, amit a magyar

föld teremni és a magyar ipar termelni képes. Ez a legbiztosabb orvosság.

Bizonyos, hogy a korona rövidesen elérné reális értékét!

Teleki miniszterelnök a politikai helyzetről Beszámoló-beszéd Szegeden

Szeged, okt. 11. (Nemz. St. tel. jel.)
 Vasárnap érkezett meg Teleki Pál gróf miniszterelnök Szegedre, hogy megtartsa beszámolóját.

Kíséretében voltak Vass József miniszter, Kuroffóth Jenő, Patócsy Dénes, Gömbös Gyula képviselők, Eckhardt Tibor sajtófőnök és még számosan. A pályaudvaron több küldöttség várta a miniszterelnököt, és kíséretét, akiket dr. Aigner Károly főispán, Somogyi Szilveszter polgármester üdvözölt. A beszámoló a miniszter a Belvárosi mozgószínházban tartotta meg nagy közönség előtt. Dr. Kelemen Béla megnyitója után a miniszterelnök emelkedett szólamra. Beszéde elején külügyi kérdésekkel foglalkozott.

— Egész idő alatt, — mondotta, — mikor a békeszerződés előkészítésével foglalkoztam, tudtam már, hogy kése helyzetet fogunk találni, amely argumentumokkal nem dönthető meg, amely tisztán az erő körülményei veszi számba és aszerint ítél. Mégis el kellett végeznünk a munkát.

A békeokmányt alá kellett írnom. Két ok volt előttem, legfőbb az, hogy elvesztettük a háborút s nemsokára letettük a fegyvereinket, de tovább mentünk, mert mi gazemberektől félrevezetve, fegyvereinket el is dobtuk. Ennek a következményeit le kellett vonni s a békeszerződést alá kellett írni. A másik momentum az volt, hogy bizonyos ígéretek voltak, amelyek a kísérvételben foglaltak. A békeszerződést úgy állították elélem, hogy vagy alá kellett írnom, vagy visszautasítanom, szóval: *lenni, vagy nem lenni; alsudni nem lehetett.* A kísérvétel, amely épen olyan kötelező okmány, mint maga a békeszerződés, tartalmazza az ígéreteket: a rutén autonómiát és különösen érintett bennünket a határbizottságoknak kijelölt helyezett nagyobb terjedelmű hatásköre. Ezek azt jelentik, hogy a kiküldendő határbizottságok fel lesznek hatalmazva előterjesztést tenni nagyobb változtatásokra, ott, ahol a népszövetség rendelkezni fog. A béke volt az első csalódásunk, az ilyen ígéretek be nem tartása volna a második. Helyzetünket nyugodtan és észszerűen kell mérlegelnünk és a helyzettel való komoly számolás és munka fog segíteni minket és helyzetünket megjavítani.

Ezután rámutatott arra, hogy Magyarország még a jelen súlyos pillanatban sem változott meg külügyi vonatkozásban, ugyszintén a nemzetközi jog tekintetében az álláspontja. (Tetszés és helyeslés.) Realpolitikát kell üzennünk s mintegy eskomptálni kell a háboru veszteségeit s itt rá kell térnie a pénzügyi kérdésekre.

Több mint 9 milliárdos deficitet kell számolnunk, amit részben elkerülhetünk, ha pénzünk vásárló képességét megerősítjük. A külföld támogatására ne nagyon számítsunk; pénzügyi helyzetünk megjavítása minden polgártól súlyos áldozatot fog kivánni, de gondolja meg mindenki, hogy a leg súlyosabb áldozat mindenkire nézve, ha pénzünk rosszabbodik. *A pénzügyminiszter nemsokára beértesíti az egyszeri vagyonadóról szóló törvényjavaslatot.*

Annak, hogy pénzünk külföldi árfolyama oly rossz, nem gazdasági oka van Ausztriában kétszer annyi a bankjegyforgalom, mint nálunk s az osztrák korona mégis jobban áll. Ez politikai és gazdasági helyzetünknek azon vetületére vezethető vissza, amelyet különböző vetítőgépeken vetítettek s amelyek egyikét az ugynevezett magyar emigránsok Bécsben állították fel. (Közbeküldetés: Nem magyarok! Az Alliance Israelite!)

Ezután a francia kérdésre tértek át, kapcsolatosan az államvasutak bérbeadásának kérdésével. Külpolitikai kérdéseket másképpen, mint bizalom alapján, nem lehet elintézni. Külpolitikát nem lehet nyívanosan csinálni. Mint Damokles kardja, lebeg feletünk a *ratifikációs kérdés*. Ennek vannak előnyei és hátrányai. Hátrányai nem a ratifikálásnak, hanem vesztett hátrányai és következményei. Előnyei pedig a bizonyos szabadabb mozgás reménységeiben rejlenek. E kérdéssel férfiasan szembe kell néznnünk. A ratifikálást semmi másnak nem tartom, mint azon tény elismerésének, hogy a háborút elvesztettük.

A ratifikálás lezár egy korszakot, amelyben mi a legyőzöttek voltunk és megkezd egy új korszakot, amelyben ismét mint versenyzők, mint tárgyaló felek lépünk fel, ahol versenyképességünket mindenkor erőnk fogja megszabni. (Éljenzés és taps.)

A ratifikálásnak azonban nem szabad azt jelentenie, hogy a nemzet elvesztette öndírtalmát és gátja legyen annak, hogy a régi, erős Magyarországot újból feltámaszthassuk. (Tetszés)

Ezután a szomszéd államokkal való viszonyunkról szólott. Ausztriával élénk gazdasági összeköttetést akarunk fenntartani. Ez neki is, nekünk is érdekünk. De nem akarunk semmi néven nevezendő politikai összeköttetést és kapcsolatot. Rennerék nem vetik észre, miye ajándékot kaptak Nyugatmagyarországon. Olyan szomszédoknak köszönhetik ezt, akiknek érdekük volt közénk éket verni. Remélem és hiszem, hogy e kérdés nem fog éket verni a szükséges és barátságos érintkezés közé és Ausztria népe meg fogja érteni és meg fogja találni azt az utat, amely a kérdés megoldásához vezet. A másik három szomszéd helyzete más. Itt a győztesek szövetségei állanak szemben a legyőzöttekkel; itt nekünk meg van az igyekezetünk saját érdekünkben, de Európa érdekében is, hogy megteremtssük a gazdasági relációkat. Mi a legnagyobb előzékenységgel viselkedünk, de vannak olyan momentumok, amelyek nehezzé teszik helyzetünket. Meg kell érteni odaát, de meg kell érteni Európában és az egész világon, hogy nagyon nehéz tárgyalni a zöli asztalnál gazdasági kérdésekről akkor, amikor véreink nincsenek abban a helyzetben, hogy nyugodtan legyenek, amikor folyton üldözötteknek vannak kitéve és amikor nemsokára folytonos politikai atrocitásokkal kell megküzdeniök, hanem új kommunizmus felállításával is.

Utalok a Bácskára, Baranyára, Szeged környékére. Naponként érkeznek otthonukból kikérgetett családaink s az antant, a nagyhatal-

mak nem képesek megakadályozni, noha látják az igazságtalanságot.

Ezután a vagyonlakók elhelyezéséről szövegezték (Közbeköltések: a galiciaikat kell kiutasítani!)

— Erről is szövegezték, — válaszolt a miniszterelnök. — Ezek kiutasítását elhatároztuk a minisztertanácsban, az intézkedések megtörténtek, de a rendőri statisztika szerint 40—50 ezerre tehető azoknak a száma, akikre kiutasítás vár. A menekülteket csak akkor tudjuk elhelyezni, ha az újabb beözönlés megszűnik. Sokan jönnek azonban olyanok is, akiknek nem feltétlenül szükséges, hogy idejöjjenek. Sokszor fontosabb volna, ha a megszállott területek maradtak volna. Egész gazdasági létük oda van kötve, vagyonuk is ott van. — A legteljesebb mértékben együtt érzek velük, hiszen magam is menekült vagyok, de aki csak teheti, maradjon mert hangsúlyozom, hogy az állam jelenlegi állapotában nem képes újabb tömeget eltartani. Ezután a zsidókérdésre tért át a miniszterelnök.

A zsidókérdés megoldása tekintetében megértésre van szükség, ami nyugodt állapotokra vezet. A zsidóknak meg kell érteniük, hogy egy természetes jelenséggel állanak szembe, mert a kommunizmusban, de talán még erősebben azokban a mozgalmakban, amelyek a kommunizmust elősegítették, jelentős részük volt. Mindezek a mozgalmak felkeltették a keresztényen magyarság jogos elkeseredését s ennek az elkeseredésnek a következménye csak egy egészséges reakció lehetett.

A középosztály visszaállítását a faji Génius eredetiségének megóvása a legfontosabb feladat.

Ezután a munkáskérdésről beszélt. Barátja annak, hogy a munkások autonóm intézkedéseiket, de minden betolakodott kizárásával. A földbirtok reform kérdése 2—3 hét múlva elintézését fog nyerni.

Azt mondják sokan, — mondotta ezután — hogy az országban nem lesz addig jogrend, míg koronás király nincs.

Magyarország monarchikus állam. Magyarországot királyság lesz, de ne csorbítsuk a király tekintélyét előre korteskedésekkel. A miniszterelnök végül erőlyesen szállt szembe a rémhírekkel, amelyeknek semmi alapjuk sincs.

A miniszterelnök után Vass József miniszter szólalt fel. „Fütykösökkel és kávéházi tükrök betörésével a kérdést elintézni nem lehet. Senki ellen nem beszélek, de fel kell ébreszteni azt, aki azt hiszi, hogy gözölgő fejjel lehet ezt a szerencsétlen országot újra beállítani az egészséges nemzetek sorába.”

A gyűlés után bankett volt a vendégek tiszteletére, amelyen több felköszöntő hangzott el.

Az ág. ev. egyház közgyűlése

Vasárnap délelőtt tartotta meg a helybeli ág. ev. egyház közgyűlését az újjászületés forró vágyakozásának jegyében, az egyháztagok tömeges jelenlétében.

A lemondott Sztankay F. Béla felügyelő helyére dr. Haendel Vilmost választotta meg a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel. Megható volt az öreg súlyos betegséggel küzdő főesperes Materny Lajos beszéde a megválasztott felügyelőhöz. Megrajzolta dr. Haendel Vilmos széleskörű közéleti és társadalmi szerepét, amelylyel magát nemcsak ismertté, de elismertté tette és tiszteltté még ellenfelei előtt is. Kifejtette, hogy ha Haendel Vilmost életében mellőzés is érte, osztályrészt jutott neki az, ami keveseknek adatott meg, felemelt fölvel járhat, láthatja eszméi diadalát és tapasztalhatja, hogy az élet maga adott neki igazságot mindenben.

Nemes és egyszerű volt Haendel Vilmos válasza. Nagy elfoglaltsága mellett is vállalja az újabb munkakört, mert egyházának, mikor lelkesze súlyosan beteg, segítségére akar lenni, úgy érzi, ez kötelessége is, ha arra gondol, hogy fenn a hegyek között, Selmezbányán, az ő 84 apja, mint az „utolsó kuruc,” főesperesi minőségben hogy állja a derest a cseh impérium ellen. A háború fergetegei között, mint tisz elhurcolva, a kommunizmus alatt megtanult igazán bensően imádkozni. Sokat gondolkodott a vallás problémáin, hangoztatja itt is,

hogy a romokba döntött országot csak két alapon lehet felépíteni, a keresztény és magyar nemzeti alapon.

Közgyűlés a többi tisztségekre helyettes felügyelőnek Kondor Mihályt, gondnoknak Mart-sik Józsefet választotta meg.

Sexty Emil indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy a bányai egyházkerület határozatát magáévá teszi. A területi integritás alapján áll és az egyházmegyétől erőszakosan elszakított egyházközségeket az egyházmegyéhez tartozónak tekinti, mindent elkövet, hogy az ezekkel való érintkezést fenntartsa. Kimondotta továbbá, hogy a Védőliga pályázatán koszorúsan kikerült ima: Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, az egyház iskolájában a tanítás megkezdése előtt elmondandó és kartonra ragasztott szövege az iskola termeiben kifüggesztendő.

Ugyancsak Sexty indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy az egyházmegyében működő lelkészek és tanítók, valamint a funkcionáriusok, szabadkőművesek nem lehetnek. A közgyűlés a jövőbe vetett erős hitben a Hymnusz elénekkelésével ért véget.

A város közbiztonsága

Még 1914-ben, mikor a detektívtestületnek csak a város belterületén kellett hivatalosan eljárni, a detektívek létszámát 22 főben állapították meg. Azóta ez a 22 derék, becsületes detektív nyomozza és üldözi az 1914 óta, tehát a háború, forradalom és bolsevizmus borzalmasan elszaporodott gonosztevőit, akik a város nyugalma, élet, vagyon és közbiztonságára olyannyira veszedelmesek.

A fejlődési processus szerint a bűnözők nagy elszaporodásával szemben növelni kellett volna rég a detektív létszámot, azonban nem csak, hogy nem ez nem történt, de éppen az ellenkezője. A csendőrség okt. 3-án átírt az államrendőrség főkapitányához, melyben értesíti a detektív-főnököt, hogy ezután a nyomozás lefolytatását ennek a 22 főből álló detektívtestületnek kell végezni a város belterületénél négyszer nagyobb külterületén is. Hát ez így nem mehet. Orvoslást kérünk derék detektíveink helyzetére, de azonkívül a közbiztonság érdekében is, mert beláthatják az illetékesek, hogy 22 ember nem elégséges arra a területre, mely négyszer megnagyobbodott: nemcsak hogy erre a négyszer megnagyobbodott részre nem elegendő, de a negyedére sem.

Csak az újságokat kell elolvasni. Azokból kitűnik, hogy mennyire egészségesek a közbiztonsági viszonyok, tanuszkodhatnak azok a sok betörések, lopások stb. a detektív létszámemelése érdekében. Reméljük a mielőbbi orvoslást.

A felvidéki forradalom

Bécs, okt. 11. (Nemz. St. tel. jel.) A Montag értesülése szerint a Felvidéken rendkívül komoly a helyzet. A pozsonyi sztrájk nemcsak a esek által feltüntetett magyarok, németek és kommunisták sztrájkja volt, hanem az egész Tótföld proletárjainak általános sztrájkja. A cseh állami hóhér, aki a napokban Beregszászra ment négy munkást kivégezni, városról-városra vándorol. Az általános sztrájk kitörése, amely politikai jellegű lesz, csak napok, vagy órák kérdése.

Svájc elismerte Magyarországot

Budapest, október 11. (N. St. t. j.) Bernből jelentik, hogy a svájci szövetségi kormány elhatározta, hogy Magyarországot hivatalosan elismeri és felveszi vele a diplomáciai összeköttetést.

Megalakult a Kertváros Építő Szövetkezet

Vasárnap délelőtt tartotta nagygyűlését a munkás- és tisztviselőosztály a vármegyeháza dísztermében, melynek tárgya a Tisztviselő- és Munkás-kertváros Építő Szövetkezet megalakítása volt.

Hubert Ottó főispán nyitotta meg a látogatott nagygyűlést, üdvözölte a megjelenteket s felkérte Borsos József főmérnököt, hogy tartsa meg beszámolóját a kertváros mozgalom előkészítő bizottságának eddigi működéséről. Borsos beszámolójában reámutatott arra az eshetőségre, mely bekövetkezhetik, ha a most fennálló házberendezetek elvülnek, hogy a tisztviselő és a munkás ki lesz téve a házberek emelésének. Sok, már most is nyomorgó tisztviselő és munkás lesz így hajléktalan, mert az óriási lakbért csak kevésnek a jövedelme fogja megbírni. Ennek az időszaknak nem szabad bekövetkeznie. Gondoskodni kell jól előre, hogy a lakás nélküli emberek saját házhoz s körülötte kis kerthez jussanak. A jelentkezési ívek házépítésre eddig 1460-an jelentkeztek. Ezek közül 43 csak gazdasági udvart, 1053 kis kert is, míg 364 már egy holdas kerti parcellát is kér. Az előkészítő bizottság már kerti lakásoknak megfelelő helyek után is húzta, ezek lennének a következők: Vilmos huszár lakotanya mellett és vele szemben levő területek, a mikopércsi-ut és az Epreskert táján lévő szántóföldek, a Posta- és Vargakerteknek még be nem épített része, az István és Kishegyesi-ut sarkán levő nagytelek, a Méntelep melletti erdőirtás, az Ujvárosi-ut és a Hatvan-utcai temető melletti városi földek, a Szalvátor bakkórház helye, hozzávéve a löversenyteret is. A telket nem örök bérletbe, nem taksás telkenként, hanem örök tulajdonnak akarják megszerezni. De a megszerzéshez, amint várják, a város nagy segítséggel kell hogy járuljon.

Bernoldk Nándor dr. beszélt ezután a vállalkozás finanszírozásáról. Szerinte az anyagi munka megkezdéséről a drága anyag és munkabérek miatt még szó sem lehet. De kötelességünk megkezdni a szervezés nagy munkáját. Biztosítanunk kell a tisztviselőket és munkások részére egy-egy hajlékot, amellyel szorosabbban a házához kötik őket. Az állam ingyen házhelyet nem adhat, de olcsó árért bocsásson rendelkezésünkre házhelyet. Tisztességes szerény formában fogjuk ezt kérni az okok felsorolásával, de ha elutasítják igényeink követelését, elsodrunk minden utban álló hatalmat. A városnak a belsőségen még be nem épített területe kb. 500 hold. Ha ezt 5000 koronás árban adná át, pár millió koronát kapna érte és elérhetnénk a szövetkezet létesítésével, hogy nem lenne a tömeges lakások miatt sok járvány, sőt meggátolhatnók sok testvérünk kivándorlását is. A házépítéshez szükséges tőkét idegen államtól kamatra kaphatnánk kölcsönt, a kamat könnyebben elviselhető lenne, mint az óriási házbér.

Ezután felolvassa a szövetkezet létesítéséről szóló javaslatát, melyet a gyűlés nagy lelkesedéssel elfogad.

Tagok gyűjtésére gyűjtőleveket bocsátanak ki, melyeken okt. 23-ig jelentkezni lehet. Egy-egy részvény ára 200 korona. Részvények áráit a következő pénzügyintézeteknél lehet befizetni: Alföldi, Debreceni Első, Gazdasági takarékpénztáraknál és a Népszövetségi hitel-szövetkezetnél.

Bizottságot küldtek ki az alapszabályok kidolgozására, melynek tagjai: Kölesey Sándor dr., Nagy István dr., Hoóó István, Ary Lajos, Veverán György or., Daróczy János és Borsos József lettek.

Az alakuló közgyűlés október 24-én lesz a vármegyeháza dísztermében, s ennek összehívására egy előkészítő bizottság küldött ki.

Az ülés végén Kecsisóvszky mondott köszönetet a bizottságnak a munkások érdekében eddig kifejtett működéséért.

Vilnát visszafoglalták

Varsó, okt. 11. (N. St. t. j.) Virkovszky tábornok csapatai megszállták Vilna városát.

HIREK

Nem tudta

elviselni szülőföldjének szomorú sorsát az érzékeny lelkű kis kadét és szíve keserűségének egy önfelad percében revolvergolyót röpített agyába. Ártatlan lelke a magyarok Istenének trónusa előtt van már és bizonyára elmondja odátfönn, hogy nem egyedül állott honfitársai között a kétségbeesésnek azon az örvényén, amely őt magával sodorta. Elmondja, hogy sokan, nagyon sokan vannak a Duna partján, a Morva Vág, Garam, Ipoly völgyében, a ruthének földjén, Erdélyben és a Délvidéken akik elborult lélekkel, sajtó, vérző szívvel nap mint nap várják a rablóhordák kivonulását, szűkebb hazájuk felszabadulását és azt a gondtalan, derűs, vidám életet, melyben Nagymagyarország földjén ezer hosszú esztendőn át részük volt. Elmondja, hogy minden szívben, minden lélekben a négy folyam völgye és a hármaskör bércei között egyetlen vágy, egyetlen kívánság él csupán: a magyar igazság valóra válása a hősök vérével szentelt, drága magyar haza föl-támadása. S a zúgó folyamok, a halkán sutogó völgyek, a titokzatosan morgogó hegyek mind megerősítik égis hangzó szavakkal a hőselkű kis kadét vallomását, s az árva magyar lelkek fájdalmas hangon, de büszke önértéssel leszik hozzá: a mi vérünk volt, a mi fiunk volt hős Pruzsinszky Béla!

— **Előléptetés.** A kormányzó Ujfalussy Gábor huszárezredet ezredessé léptette elő. Debrecen urti társadalmának kedves tagját, aki a világháború alatt mint a debreceni 2-es honvédszázad parancsnoka oly sok babért szerzett, meleg szívvel üdvözljük kinevezése alkalmából.

— **A polgármester hivatalában.** Márk Badre, udvari tanácsos, polgármester, aki hosszabb ideig szabadságon volt, tegnap reggel elfoglalta hivatalát s a tegnapi tanácsülésen már elnökölt is. Quo usque tandem...? Az idő eljárt. Mi már abban a reményben voltunk, hogy nélkülözni leszünk kénytelenek mély bölcsességét. Ugy halljuk, a zsidók szerenaddal üdvözlük zászlótartójukat.

— **Menekültek figyelmébe.** Hajdusámsón község két ökl. segédjegyét keres. Állás rendszerezésre, nemskára betöltés alá kerül. Menekült és rokkant előnyben. Személyes jelentkezés szükséges. Adóvégrehajtási állás is üresedésben. — **Menekültügyi kirendeltség.**

— **Hortobágyi Ernő fegyelmije.** Tegnap tárgyalta a tanács Hortobágyi Ernő városi rendőrkapitány fegyelmi ügyének felelősségét. A tanács utasította Hortobágyi Ernőt, hogy hivatali szolgálattételre jelentkezék.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter Szabó Sándor akademiát végzett alhadnagyot a debreceni államrendőrséghez ideiglenes segédfelügyelővé nevezte ki.

— **Ión a szón.** A főispánhoz érkező jelentés szerint Debrecen város részére október 8-án 6 vagon, 9-én 6 vagon és 10-én 2 vagon szón érkezett.

— **Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik figyelmébe!** A H. és H. Nemzeti Szövetség felhívja tagjait, hogy újságárúsításra, házhordásra, f. hó 17-ig jelentkezzenek. Az árusítás biztos megélhetést nyújt. Rokkalant, kik törődöttségük folytán kevésbé mozgékonyak, újságárúsító asztallal, helytel és engedéllyel lesznek ellátva. Jelentkezés a Hajdúföld (Piac-u. 59.) kiadóhivatalában. Az előjegyzés után a jelentkezők közös értekezletre lesznek hívva, melyen az anyagi rész fog megbeszélteni.

— **A berlini újságstrájk.** A hírlapüzemi alkalmazottak berlini strájkjában mintegy 2400 keresztyén alkalmazott vesz részt. Az elmúlt héten mindenütt üzemi gyűlések voltak, amelyek elhatározták, hogy a műszaki alkalmazottak azon része, amely eddig nem vett részt a strájkban, e héten szintén abban hagyja a munkát. A lap-negyedben katonai biztosító-járőrök cirkálnak, dolguk azonban eddig nem igen akad.

— **A városi tisztviselők gyermekeinek zenedői tandíjkezdménye.** A tanács a városi szabályrendelet idevonatkozó pontjának módosításával kimondta, hogy a városi tisztviselők gyermekei, ha előmenetelükben legalább elégséges eredményt mutattak fel, a városi zenedében feltandímentességet élvezhetnek. A beiratkozáskor a jogigény igazolandó. A rendelet módosítása kimondja még, hogy a tandíjmentesség az összes tanulók 25 százalékáig adható.

— **Az Osztrák-Magyar Bank kimutatása.** Az O.-M. Bank most tette közzé szeptember havi kimutatását, mely szerint 1920. szept. 30-ig bezárólag az O.-M. Bank bankjegyforgalma 689 milliárd koronára rug. — A Bank váltótárcája 247 milliárd koronát tesz ki, míg a lombard kölcsönök összege 84 milliárd korona. Ausztria 265 milliárd különkölcsönt, Magyarország pedig 167 milliárd külön kölcsönt vett fel az O.-M. Banktól.

— **A katonazenekar** ma este 8 orai kezdettel a Bikakövén hangversenyez. A jövőrelem a zenealapot szolgálja.

— **A Napsugár** szépirodalmi hetilap legújabb száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Dr. Zádor Károly hangulatos elbeszélésén kívül Szilágyi Imre dr. erőteljes költeménye és a magyar zenéről írott értekezése, Bessenyei Lajos dr. lélektani tanulmánya, Simándi Béla irredenta költeménye stb. teszik nívóssá a lapot, mely új köntösben jelent meg a nyilvánosság előtt. Minden újságárusnál és tözsdében kapható.

— **A katolikus népszövetség zenekarának bemutatkozása** alkalmából a népszövetség tagjai vasárnap este a kath. népszövetségi otthon helyiségeiben házi és családis jellegű társas vacsorát rendeztek. A fényesen sikerült bemutatón jelen volt dr. Lindenberger János prépost és a vezetőség tisztikara. Az estély sikerét számos szavaltat és vig. monológ előadása, továbbá a zenekar kiválóssága biztosították. A művész tagjai által kiváló pontossággal és fáradhatatlan buzgósággal előadott mű és magyar zenedarabok a jelen voltak sokáig kedves emlékekben fognak maradni. A közkívánatra előadott és záróráig tartó ropogós talpala valóként a vezetőség ezután is hálás köszönetét nyilvánítja.

— **Jószai János rokkant jelentkezék saját érdekében kiadóhivatalunkban.**

— **Az ispotályi szegények köszönete.** Polgár Balint (Nap-u. 6. sz.) az ispotály szegényei számára kb. 570 korona értékű juh húst és kását ajándékozott. Jótékonyágáért fogadjon szegényeink őszinte háláját. Bár példája a jószívű emberbarátok körében követőkre találma.

— **A katonazenealap javára** Szilágyi Ferenc nr. (Wesselényi-tér 7. sz.) 1000 koronát adományozott. E nagylelkű kegyes adományt hálás köszönettel ez uton nyugtázza Nóth Antal karnagy.

— **Gyászjelentés.** Vettük a következő gyászjelentést: Mélyszégyen fádalommal tudatjuk, hogy az áldott jó feleség, az önfeláldozó jó édes anya, a legjobb gyermek, meny. testvér, sógori és rokon dr. Trocsányi Béla né Riekl Annus életének 33-ik, nagyon boldog házasságának 14-ik évében, f. hó 10-én délután háromnegyed 5 órakor, övétől való fájdalmas bucsúvétel után, Istenben való megnyugvással, csendesen elhunyt. Drága halottunk földi részeit folyó október hó 12-én kedden délután 3 órakor fogjuk a Kossuth-utcai református templomban kezdetű veendő gyászszertartás után, a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. Debrecen, 1920 évi október hó 12-én. Áldás emlékére! Bánatos férje: dr. Trocsányi Béla. Gyermekai: Anika, Ilonka és Eva. Szülei: Riekl Antal és neje Sesztina Piroška. Anyósa: Oláh Kornélia Ságly Ferencné férjével. Testvérei és sógorai: Riekl Piroška férjével Hámorszky Arthurral, Riekl Margit férjével Boross Tóby Józseffel és gyermekek. Ifj. Riekl Antal nejevel Várady Szabó Anikóval és gyermekek. Riekl Juliska férjével Mező Endrével. Ifj. Ságly Ferencz, Ságly Margitka és Ságly Gyula és a kiterjedt rokonság nevében is. Koszorúk mellőzését kérjük. A temetést a Dankó temetkezési vállalat (Kossuth-u. 6.) rendezi.

— **Hogy élnek a Habsburgok?** Genfből jelentik azt a furesán hangzó hírt, hogy Zita exkirályné panaszkodott volna egyik ismerősének arról, hogy a Habsburg-család 80 tagja a külföldön nyomorog. A főhercegnők közül többen nevelői állást vállaltak, a főhercegek egy része pedig kereskedő segéd lett.

— **Helyiséget kapott a Hadigondozó.** A tanács a város tulajdonát képező Szent Anna-u. 27. számú házának egy helyiségét, mely a városi muzeumé, a Hadigondozó hivatalnak engedte át, azzal a kikötéssel, hogy ha a muzeumnak szüksége lesz a helyiségre, azt azonnal vissza kell adnia.

— **Vámospercs községe.** Vámospercs község képviselőtestület 300.000 K. folyószámlakölcsön felvételét határozta el, hogy az állatlan lakosság részére kiutalt hatósági árukat megszerezhesse.

— **A városi hal árusítás.** A tanács régebben elhatározta, hogy a Simonffy-utcai halpiacon halárusító helyet létesít. Mivel azonban a Haltenyésztő Rt. már régebben létesített halárusító helyet az Egyház-téren, a tanácsülés tegnap a tervet elvetette.

— **A Szövő és háziipari csoportnál** az üzletrészjegyzések állandóan folynak a Debrecen és Vidéke mezőgazdászok Hitelszövetkezeténél, Csapó-u. 30. sz. alatt. Minden jel meg van arra nézve, hogy a szövő- és háziipar csoport életerős intézmény lesz és kitűzött előjárt elfogja érne. Azonban, hogy működését mentül gyorsabban megkezdhesse, szükséges, hogy e mai viszonyoknak megfelelő tőkével rendelkezzen. Ezt a tőkét pedig csak üzletrészek jegyzése útján tudja megszerezni, tehát mindazok, akik a szövő és háziipari csoportban dolgozni vagy dolgozatni akarnak, azoknak jól felfogott érdeklődésben ajánljuk, hogy jegyezzenek üzletrészeket és az üzletrészek értékét fizessék be, mert csak ezek anyagát dolgozza fel a csoport és csak azoknak ad munkát, kik tagjai közé beléptek. Ezenkívül felhívjuk különösen a gazdaközönséget, hogy szerezzen be mentül előbb, mentül több lent, vagy kender mert a kender most a legolcsóbb és a szövetkezet jutányos áron gondoskodni fog a feldolgozásról.

— **Fát kapnak a városi nyomdai alkalmazottak.** A városi nyomda alkalmazottai kérték a tanácsot, hogy részükre kedvezményes tűzfát utaljon ki. A tanács a kérelemnek helyt adva, a városi nyomda alkalmazottainak fejenként egy-egy öl fát utalt ki napi áron.

— **Tűz a pályaudvaron.** Szombaton a pesti személyvonat mozdonyának szikrájától a postakocsi teteje lángot fogott. Az állomáson szolgálatot teljesítő vasutasok a podgyászoknak a kocsiból való kidobálásával a rakományt megmentették s így a kocsis tetejének leégésénél nagyobb kár nem történt. A vonatot egy újfajta szerkocsi nélküli mozdony hozta be s a közvetlen közelben levő postakocsi teteje a nagy szárazság folytán kaphatott tüzet.

— **Rendőri hírek. Lopások:** Nagy Samu. Arany János-u. 1. sz. a lakásának padlásáról ismeretlen tettes 60 ezer korona értékű fehérneműt lopott. — Szabó Jánosné mosóné a neki mosás végett átadott kimosott-fehérneműket Simonffy-u. 2. sz. alatti padlásáról mintegy 80 ezer kor. értékben ismeretlen tettes ellopta. — Liptay Árpád rendőrfelügyelő Simonffy-utcai lakásáról ismeretlen tettes antik ékszerket lopott. — Kovács Albert, Ocskai-u. 2. sz. alatti lakos fűszerkereskedelmi Részvénytársaság Piac-u. 41. sz. a üzlethelyiségéből betörték. Am a tolvaj egy riasztó esengővel el látott ajtót feszegettet s a készülék működésbe jött, mire rendőrök érkeztek, de a tolvaj megszökött. A tolvajokat nyomozza a rendőrség.

— **Gondnok, vagy gondnoknőt keres** a Belvárosi Szanatorium Rt., aki kórházi vagy sanatoriumi gyakorlattal rendelkezik. Könyvelésben jártas előnyben. Jelentkezni délelőtt 10-11-ig a sanatorium irodájában.

A brüsszeli konferencia vége

Bécs, okt. 11. Brüsszélből jelentik, hogy pénteken délután rövid ülést tartott a pénzügyi konferencia, amelynek végeztével kimondta feloszlását. Az ülésen Ador elnök felolvasta a tárgyalásokról felvett jegyzőkönyvet, melyek szerint a háború folyamán az európai országok által felvett belső kölcsönök összege százötvenötezer milliárd dollár. A felolvasás után az elnök köszönetet mondott a konferencia résztvevőinek és dicsérőleg nyilatkozott arról a barátságos szellemről, amely a tárgyalásokon mindvégig uralkodott. Azután Delacroix belga miniszterelnök beszélt, aki Ador elnöknek és a nemzetek szövetségének fejezte ki köszönetét a konferencia vezetéséért, illetőleg összehívásáért.

A karinthiai népszavazás

Bécs, okt. 11. (Nemzeti St. tel. jel.) Karinthiából érkezett jelentések szerint a vasárnap megejtett népszavazás Ausztria javára döntött Jugoszláviával szemben. Újabb táviratok szerint a jugoszlávok szokol csapatokat vonnak össze s minden előkészületet megtettek a bevonulásra. A németek által lakott házakat megjelölték. Emiatt a lakosság körében rendkívüli nagy az izgatottság.

Színház

A Vigszínház megnyitása. Szombaton nyitott kaput Márfy Károly igazgató a Vig színházban. Mint tudvalevő, a Vigszínházban az idén társulatot szervezett Márfy a könnyebb egyfelvonásos operettek s vígjátékok bemutatására. A szombati megnyitón igen élvezetes számokat láttunk. A társulat tagjai közül külön ki kell emelnünk Berky Kátót, Kabók Győzöt és Szemere Gyulát, akikről megállapíthatjuk, hogy kiforrott művészek, akiket egész este ünnepezt a nagyszámu közönség és tapsviharral honorálta mindegyik számukat. Jó erőnek mutatkozott Kovács Lili is. A közönség a műsorom levő ötletes számokon egész este jól mulatott.

A színházak és mozgószínházak közleményei.

A Csokonai színházban ma kedden az Otthon. Sudermann nagyhatású drámája kerül színpadra bérletben. A régen nem látott kitűnő darabot az új szereposztás és az új kiállítás különösen érdekessé teszik.

Aranypille amerikai kalandtörténet az Apollóban. Pearl White a szép színésznőt parádés szerepében látjuk ezen a filmen. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel.

Cesarina a világ urója a leghatalmasabb kaland drámát mutatja be az Uránia. Budapestben is ma van Royal Apollóban ennek a nagyszabású filmnek a bemutatója. Mia May a főszerepben kitűnő alakítást nyújt. Érdekesítő, izgalmas mese, a legjobb színészek kitűnő játéka és a pazar kiállítás olyan filmet produkálnak, amilyen még nem volt bemutatva. Az Uránia hetenként két részt mutat be, úgy hogy esütörtökön már a folytatás kerül műsorra. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel.

Dollárt!!

és más idegen pénzeket legmagasabb napi áron vált be

Gótsch Sándor bank-irodája
Debreczen **38.** Főposta mellett.
Piacz-utca

SPORT

DEAC - DMTK 3:1 (2:0) Bajnoki mérkőzésűtő-téri pálya 2000 néző. Bíró Szegedy Gyula. Vasárnap a DMTK lelkesen játszó csapata akarta az egyetemi csapatot megállítani győzelmi útjában, de sikertelenül. Precíz és szép játék után ismét győztesen hagytak el a szimpatikus „E” betűsök a pályát. Az MTK lelkesen játszó csapatáról is csak jót mondhatunk.

Az első gólt a DEAC éri el Csáky szabad rugása révén, amit Fábry kettőre szaporít. A második félidőben éri el az MTK Glitz tizenegyes révén egyetlen gólját. Ezután állandó DEAC támadások következnek, aminek eredménye a Held által lőtt harmadik gól. Jó és erőles bíró volt Szegedy.

DTE - DNYSC 8:0 (2:0) A nyomdászok az első félidőben még tartották magukat, de a második félidőben teljesen összeroppannak a fürgő DTE csapatárossal könnyen éri el góljait. Bíró Káldy Zsigmond volt.

Kisvárdai SE, Nyíregyházi TVE 1:0 (0:0) Bíró Nyul Dezső. A saját pályáján játszó kisvárdai csapat izgalmas, helyyél-közel durva mérkőzés után minimális gól különbséggel nyerte meg a mérkőzést. A mérkőzés végén a kisvárdai közönség a vállain vitte ki a győztes csapatot.

DTE II - DNYSC II. 5:0 (3:0) Ifjúsági mérkőzés. DEASE - Egyetértés 3:1 (0:0)

Rose Nyelviskola
SZÉCHENYI-UTCA 42. SZ.

Koros Sándor férfi-szabó üzletében Piac-u. 66.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kapunkok.

FORGÁCS I. műorás Bádógos-ú.

MEGJELENT A
Napsugár
3-ik száma.

Csonka Magyarország — nem ország!
Egész Magyarország — mennyország!

20222-1920.

Hirdetmény

A városi gyámpénztár 1919. évi zárszámadása elkészülvén, az 55200-1903. B. M. rendelet értelmében 15 napi közszemlére a városi számvevőséghez kitétetik.

Erről a város közönségét azon figyelmeztetéssel értesítjük, hogy a zárszámadás ellen esetleg felmerülő észrevételeit a törvényhatósági bizottság október havi közgyűlését megelőző 5 nappal a városi tanácshoz írásban bárki beadhatja.

Debreczen, 1920. október 11-én.

A városi tanács.

Benzin kapható
Pannónia Garageban
Piac-u. 42.

Gazd közönség figyelmébe

Közélemezési miniszter ur rendelete folytán felhívjuk a termelőket, hogy a 4787 M. E. sz. rendelet alapján a rájuk kivetett adógabona mennyiségeket most már sürgősen szállítsák be, mert a 6923-1920. számú kormányrendelet értelmében az október hó 15-ig be nem szállított adógabona után a beszállítást elmulasztó terhére kártérítési összeg lesz kiszabva és az illető termelő ezen felül kihágási eljárásnak is teszi ki magát.

Debreczen, 1920. okt. hó 11.

Közélemezési Igazgatóság.

A Nemzeti Hitelintézet

DEBRECZENI MEGNYILT PIACZ-UTCA
PIKKA: MEGNYILT 5. ALATT.

Bizalommal kérjük mindazokat, kiknek a keresztyén-magyar ügy felvirágztatása komoly szándékuk forduljanak pénzügyi teük lebonnyolítására a „Nemzeti Hitelintézet”-hez.

Kalapgyártás
S. F. L. KÖS

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készítenek
PIAC-U. 63. SZ.

Népbiztosítási üzetág bevezetéséhez fix fizetéssel és jutalékokkal javadalmazott
üzletszerzők keresetnek
Jelentkezés d. e. 10-12 között a Magyar Országos Biztosító int. r.-t. irodájában Piac-utca 42.

RUM és LIKÖR ESSENTIAK
Parfümök, arckrémek, szappanok, kölni vizok, fésű és keféruak a legolcsóbban szerezhetők be a
Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó
36 hold tanyás föld város alatti, melynek fele szántó fele kaszáló. — Jo karban levő cseresep gazdasági épületekkel, két szobás lakás, nagy istálló, sertés ői stb. egy hold körülrített termő szőlővel, jó ivóvízi kőkut. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja Kossuth-u 17.

Keresztyén
mi családnál teljes ellátást keres gazdász. Kínálba „Zempléni” jelűgére.

Eladó
6000 cement téglá, 2 nagy tokos ajtó és 2 vaskályha Vár-u. 8.

MINDENFÉLE Nyomatványt
izlésesen és jutányon áron készit a MAGYAR NEMZETI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉLTÁRSÁGA.

Könyvkötő
tanuló fizetéssel felvétetik Varjas Pál könyvkötő, — bördíszműves. Egyház-tér 3 szám.

Tehenet
fejésre fe e tejért kiadó és 12 drb magyar bárány eladó. Vár-u. 8.

Eladó
3 méh család 1 pergető és több üres kaptár. Haházi utca 18.

Eladó
sarok ház Egyház-téren Nyomató-u. 2. Vár-utca 9. számú nagyjövű 100 méter utcai fronttal, mely magában foglal 4 rendbeli iakás és 3 üzlethelyiséget és czenkivül egy házmes-teri lakást, évi jövedelme 16000 korona. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Rikancsok
felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal
topunk hadóhivatalkában

Egy
esimos hencser, egy szalon puff és egy hockerli eladó. — Megtekinthetők Szántó Zsigmond kárpitornál, Zugó-utca 3. szám.

A „KERESZTYÉN PATERHELŐ SZÖVETKEZET” TAGJAI
Tűzifára
rendelést eszközölhetnek állandóan egy hasáb mint aprított állapotban minden mennyiségben, előleg befizetés nélkül elhozadok, új tagokat felvesznek, a szállitás o hó 20-án kezdetét veszi.

Polyánszky Orest tűzifa és szén kereskedő
Piac-utca 58. és Szoboszlai-ut 1.
181. TELEFON 182.

Zákány József
fuvarozási vállalata
PIACZ-UTCA 43. SZÁM.

Férfi és női szövet újdonságok érkeztek
Koros Sándor üzletébe.
Saját érdekében teszi, ha mielőtt vásárlásait eszközli, megtekinti raktáromat Piacz-u. 69. alatt, hol a legfinomabb férfi és női angol szöveteket, ugyszintén mindenféle belésárukat és szabókellékeket legolcsóbb áron beszerezhet.

Igazolt menekülték és állami tisztviselőknök 10 százalékos árkedvezmény.
PISKOLTY PETER
uri és katonai egyenruha szabósága.
Vállal fordítást, átalakítást és női felöltöket. Új és használt egyenruhák, férfi és női felöltök készítését. Katonai és civil sapkák olcsón kaphatók.
Katonai címkek raktára. Kossuth-u. 58. sz.

Kövány és Altmann
szűzők, piac 42. Pannónia épület. Bármilyen szakmába vő munkákat pontosan és jutányosan készítenek.